

KONGELIG RESOLUSJON

Olje- og energidepartementet
Statsråd: Kjell-Børge Freiberg

Ref.nr.:
Saksnr.: 17/1752
Dato: 20.09.2019

Andøy Energi AS - revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Bleksvatn i Storelva i Andøy kommune

I Innledning

Storelva i Lovik ligger på Hinnøya i Andøy kommune i Nordland. Vassdraget er utbygd med Lovik kraftverk som har inntak i Bleksvatn reguleringsmagasin.

Kravet om revisjon av konsesjonsvilkår for Bleksvatn ble fremmet av Andøy Jeger og Fiskerforening (AJFF). Revisjonskravet gjelder konsesjonen meddelt daværende Andøy Kraftlag til å regulere Bleksvatn ved kgl. res. 31.3.1949, og konsesjonen til planendring for reguleringen av Bleksvatn gitt ved kgl. res. 14.11.1952. Ved daværende Nærings- og energidepartementets brev av 09.01.1995 ble det gitt samtykke til at nevnte reguleringskonsesjoner ble overført til Andøy Energi AS på uendrede vilkår i forbindelse med omorganiseringen av Andøy Kraftlag til aksjeselskap. Ved kgl. res. 18.06.1998 fikk Andøy Energi AS tillatelse til å omgjøre reguleringskonsesjonen fra tidsbegrenset til tidsubegrenset. Andøy kommune er eneaksjonær i Andøy Energi AS.

Med utgangspunkt i revisjonskravet fattet NVE 22.09.2009 vedtak om åpning av sak om revisjon av konsesjonsvilkårene for reguleringen av Bleksvatn.

Kravene angår i hovedsak etablering av vandringspassasje forbi dammen i Bleksvatn, tilrettelegging for oppgang av anadrom fisk i fossepartiet opp mot dammen, slipp av minstevannføring og montering av automatisk omløpsventil i kraftstasjonen.

II NVEs innstilling

I NVEs innstilling av 27.09.2017 heter det:

"NVE anbefaler at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn, gitt ved kgl. res. av 31.03.1949, basert på moderne standardvilkår. Vi anbefaler også at det pålegges automatisk omløpsventil i kraftverket for å unngå stranding av ungfisk ved utfall. NVE mener moderne standardvilkår gir miljøforvaltningen hjemmel til å pålegge konsesjonæren å gjennomføre eventuelle nødvendige tiltak eller undersøkelser.

Sammendrag

På basis av krav fra Andøy jeger og fiskerforening (AJFF) fattet NVE vedtak 22.09.2009 om åpning av sak om revisjon av konsesjonsvilkår for Bleksvatn reguleringsmagasin. Kravet fra AJFF angår i hovedsak etablering av vandringspassasje forbi dammen i Bleksvatn,

tilrettelegging for oppgang i fossepartiet opp mot dammen, slipp av minstevannføring og montering av omløpsventil i kraftstasjonen.

Reguleringskonsesjonen ble gitt ved kgl. res. av 31.3.1949. Revisjonsdokument ble sendt på høring 18.05.2011, og NVE avholdt befaringsreise 15.09.2011.

Fylkesmannen i Nordland støtter Swecos anbefaling om å pålegge etablering av automatisk omløpsventil, slipp av minstevannføring og fiskebiologiske undersøkelser. Men de mener minstevannføringen må være større, særlig i oppvandringsperioden på høsten, for å lette oppgangen for anadrom fisk oppover i fossepartiet opp mot dammen. Konsesjonsvilkår må i tillegg gjøre det mulig å pålegge etablering av fiskepassasje forbi dammen. **Direktoratet for naturforvaltning**, nå **Miljødirektoratet** og **Nordland fylkeskommune** er i hovedsak enige med Fylkesmannen. **Riksantikvaren** mener at det i revisjonen skal tas inn vilkår om sektoravgift. **Andøy Jeger- og Fiskerforening** mener at røya som er i Bleksvatn kan reetablere en sjørøyebestand i vassdraget forholdsvis raskt, hvis det etableres fiskepassasje forbi dammen og slippes noe minstevannføring. For foreningen er dette den viktigste målsettingen med kravet om vilkårsrevisjon. Konsesjonæren **Andøy Energi AS** er enig i at det skal installeres automatisk omløpsventil, men er uenig med Swecos anbefaling av minstevannføring og tilrettelegging for oppgang av fisk i fossepartiet opp mot Bleksvatn.

NVE vil anbefale at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn basert på moderne standardvilkår. NVE vil også anbefale at det pålegges etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftverk. NVE mener at etablering av fiskepassasje forbi dammen blir for krevende både kostnadmessig og driftsmessig sett i forhold til mulighetene for, og verdien av, å få reetablert bestand av sjørøye i vassdraget, og vil ikke anbefale dette. NVE vil heller ikke anbefale pålegg om tilrettelegging for oppgang i fossepartiet og minstevannføring, da dette har liten betydning uten i sammenheng med fiskepassasje forbi dammen.

Sakens bakgrunn

Generelt om revisjon av konsesjonsvilkår

Etter endringen av vassdragsreguleringsloven (vregl.) i 1992, jf. Ot.prp. nr. 50 (1991-92), ble det åpnet for at vilkårene i tidligere gitte tidsbegrensede konsesjoner kunne revideres 50 år etter konsesjonstidspunktet, men senest fra 2022.

Revisjonsadgangen gir primært muligheter til å sette nye vilkår for å rette opp miljøskader som er oppstått som følge av reguleringen, men vilkårene kan også bli modernisert og uaktuelle vilkår kan bli slettet. Rammene for selve konsesjonen, inkludert reguleringshøyden, er fastsatt og kan ikke endres ved vilkårsrevisjon. Det er bare konsesjonsvilkårene som kan tas opp til revisjon. Når en revisjon av vilkårene er foretatt, vil det normalt være 30 år til neste revisjonsmulighet.

Framsatt krav om revisjon av konsesjonsvilkår

Kravet om revisjon av konsesjonsvilkår for Bleksvatn i Storelva i Lovik ble fremmet av Andøy Jeger- og Fiskerforening (AJFF) i brev av 28.4.1999 (NVE 199901872-1). Revisjonskravet gjelder konsesjon for regulering av Bleksvatn gitt ved kgl. res. av 31.3.1949, og med endringer gitt ved kgl. res. av 14.11.1952 (planendring) og kgl. res. 18.06.1998 (bl.a. omgjort konsesjonen til å gjelde på ubegrenset tid).

Vedlagt revisjonskravet lå det en rapport (NVE 199901872-1) med vurdering av oppgangsmulighetene for anadrom fisk opp til Bleksvatn. Rapporten er datert 01.02.1999 og ble utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). I rapporten beskrives tiltak som arrondering i elveleiet med kulper og steinterskler, slipp av minstevannføring og etablering av fiskepassasje forbi dammen.

Kravet ble kommentert av konsesjonær Andøy Energi AS (AEAS) ved adv. Fredriksen (NVE 199901972-3). I brevet ble det reist tvil om revisjonskravets gyldighet, da det anføres at det egentlig er grunneierne som står bak kravet, og at disse har fått sin avtalte kompensasjon ved avtale om avståelse av grunneiendommene til kraftselskapet.

Åpning av revisjonssak

Ved NVEs vedtak av 22.9.2009 (NVE 200902513-2) ble det åpnet revisjonssak for reguleringen av Bleksvatn. NVE la vekt på at kravet var fremmet av AJFF, og at jeger og fiskeforeninger etter mønstervedtektene i Norges Jeger- og Fiskeforening har som formål å jobbe for ivaretagelse av naturens produksjonsgrunnlag samt allmennhetens rett til å drive jakt og fiske. NVE la videre vekt på at en forbedring av de anadrome fiskeslagenes tilgang til vassdraget, slik at man kommer nærmere den tilstanden vassdraget hadde før utbyggingen, samt den positive betydningen dette kan ha for økosystemene i og langs vassdraget, angår allmenne hensyn.

Om Storelvavassdraget og utbyggingen

Storelva i Lovik (som også kalles Lovikvassdraget) ligger nord på Hinnøya i Andøy kommune i Nordland. Vassdraget er utbygd med Lovik kraftverk som har inntak i Bleksvatn reguleringsmagasin. Vannet må ikke forveksles med Bleiksvatn på Andøya. Tabell 1 viser nøkkeltall for vassdraget og kraftverket.

Tabell 1: Nøkkeltall

Bleksvatn reguleringsmagasin		
Magasinareal	km ²	3,11
Reguleringshøyde (HRV / LRV)	m (kote / kote)	4,25 (108,25 / 104,00)
Magasin (høyde over havet)	m	111
Magasinvolum	mill. m ³	13,5
Nedbørsfelt	km ²	15,7
Årstilsig	mill. m ³	21,55
Middelvannføring	m ³ /s	0,68
Alminnelig lavvannføring (uregulert tilstand)	m ³ /s	0,12
5-persentil (hele året / sommer / vinter)	m ³ /s	0,13 / 0,11 / 0,15

Elv nedstrøms Bleksvatn		
Fraført elvestrekning	km	1,9
Elvestrekning nedstrøms kraftverk (fall)	km (m)	4,9 (20)
Restfelt oppstrøms kraftstasjonen (kun fosseparti)	km ²	2,33 (1,16)
Kraftverket		
Installert effekt	MW	1,2
Årsproduksjon	GWh	4,7
Fallhøyde	m	90
Energiequivivalent	kWh/m ³	0,185
Naturhestekrefter	nhk	780

Revisjonsdokument

Sweco har på oppdrag fra AEAS utarbeidet revisjonsdokument datert 18.3.2011. Fra revisjonsdokumentet gjengis følgende:

”8. Oversikt over utredninger og avbøtende tiltak

8.1 Utredninger

(...)

8.1.2 Sweco Norge AS (2010)

I forbindelse med befaring av anlegget og berørt elvestrekning i Storelva i juni 2010, foretok Sweco elfiskeundersøkelser i Storelva. Det gis her en kort oppsummering av resultatene fra undersøkelsen. Fiskebiolog Hans Mack Berger stod for undersøkelsen. Vedlegg 7 gir en tabellarisk oversikt over resultatene, samt et kart som viser lokasjonene til prøvefisket.

Storelva har bestand av sjørørret og laks opp til fossene om lag 650 m oppstrøms avløpet til Lovik kraftstasjon. Sjørøye opptrer sporadisk. Elva er i dag fisketom ovenfor fossene og langs den en kilometer lange strekningen opp til dammen ved Bleksvatnet. Tettheten av ungfisk av laks er høyere nedenfor kraftstasjonen (...) enn i det gamle elveleiet oppstrøms kraftstasjonen (...). Det er imidlertid høyere tetthet av ørret i det gamle elveleiet enn i hovedløpet nedstrøm kraftstasjonen. Det er lavest tetthet av fisk, både ørret og laks, på området like nedstrøms kraftstasjonen. Dette kan ha sammenheng med varierende vannføringsregime like nedstrøms kraftstasjonen.

(...)

Minstevannføringslipp fra Bleksvatnet til øvre del av elva, vil sikre vanntilførselen og muligheten for økt produksjon av fisk i det hittil tørrlagte elveleiet. Dersom fossene blir tilrettelagt for oppvandring av fisk, vil den øvre 1 km lange strekningen oppstrøms fossene

kunne produsere ungfisk. Minstevannføringslipp vil også bedre situasjonen mht. tilførsel av vann til hovedløpet nedstrøms avløpet til kraftstasjonen. Dette vil bidra til sikrere vanntilførsel og overlevelse for ungfisk også i perioder med eventuelt driftsutfall. Krav til installasjon av automatisk omløpsventil kan frafalles ved minstevannføringslipp.

(...)

8.3 Selvpålagte avbøtende tiltak fra Andøy Energi AS

8.3.1 Manuell omløpsventil

Det er montert en manuell omløpsventil i tilknytning til kraftstasjonen. Ventilen benyttes for å slippe vann forbi turbinen når kraftverket får driftsstans. Hensikten med omløpsventil er å sikre fisk og vannlevende insekter mot rask tørrlegging og eventuell død ved brå nedgang i vanntilførsel. Omløpsventilen består i dag av et 6" rør, plassert foran turbinen, som må åpnes for hånd. Det tar imidlertid noe tid fra kraftverket stanser til en person kan åpne ventilen, anslagsvis 20 minutter. Driftsstans har ført til at strekningen nedstrøms kraftstasjonen plutselig har blitt tørrlagt. Dette har sannsynligvis medført stranding av fisk umiddelbart nedstrøms stasjonen i avløpskanalen ned til samløp med Storelva, der vann fra restfeltet har bidratt til å redusere den negative effekten av driftsstansen videre nedover. Konsekvensen av driftsstans og plutselig nedgang i vannmengde vil være mest skadelig dersom det inntreffer på lav avrenning fra restfeltet, dvs. om vinteren eller i tørre perioder om sommeren (juli-august).

8.3.2 Gitter foran kraftverksutløp samt lokk over utløpskanal nær kraftverksbygningen

Det har tidligere vært problemer med at "tjuvfiskere" har gått ned i utløpskanalen fra kraftstasjonen og fanget fisk med håv/garn eller annen redskap. Andøy energi har av den grunn satt et gitter med en jernplate foran utløpet fra kraftstasjonen, slik at åpningen blir minst mulig. I tillegg er det støpt betonglokk over utløpet. Dette har eliminert muligheten til å ta ut fisk som står i utløpskanalen under kraftstasjonen. Problemet med tjuvfiske i dette området er dermed opphørt.

8.3.3 Lav kjøring av kraftstasjonen om sommeren

Kraftverket driftes med start/stopp-kjøring for å oppnå høyest mulig virkningsgrad når det produseres kraft. Det har likevel i perioder forekommet vedvarende lavlastkjøring på sommeren. Eksempelvis vil en effekt på 0,4 MW tilsvare en driftsvannføring på ca. 0,6 m³/s.

Dette har ført til at det i disse periodene er tilstrekkelig vann for oppgang av anadrom fisk og tilfredsstillende fiskemuligheter opp til kraftstasjonen stort sett hele fiskesesongen (juni-august). Forholdene for fiske i Storelva opp til kraftstasjonen er lokalt oppfattet som bedre enn i andre elver i området i perioder med lite nedbør/tørke (Marius Andersen, Andøy Energi AS, pers med.).

9 Erfarte skader og ulemper som følge av reguleringen

9.1 Ulemper for fisk og fiskeinteressene

Utbyggingen av Lovikvassdraget har ført til:

- Sterkt redusert oppvandringsmulighet for sjørøye til Bleksvatnet. Det er kun i enkeltår med ekstrem flom og overløp ved dam Bleksvatnet at fisk har kunnet vandre opp Storelva fra kraftstasjonen og opp i Bleksvatnet.
- Tørrelagging av naturlig elvestreng og reduksjon i produksjonspotensial for anadrom laksefisk. Se Bilde 9 og Bilde 10 i vedlegg 5.
- Redusert vannføring og redusert oppvandringsmulighet for anadrom laksefisk til øvre del av tørrlagt elvestrekning. Restvannføringen er ikke tilstrekkelig for å få fisk opp de mindre fossene sentralt på tørrlagt elvestrekning. Se Bilde 16 til Bilde 18 i vedlegg 5.
- Nedsedimentering av området nedstrøms kraftstasjonen gjennom tilførsel av sand og finpartikler gjennom utvasking fra Bleksvatnet. Se Bilde 3 og Bilde 4 i vedlegg 5.
- Fare for brå tørrelagging og stranding av fisk ved driftsstans.
- Skade på fisket gjennom endring i naturlig vannføringsregime.
- Erosjon og utvasking av reguleringssonen i Bleksvatnet (se Bilde 6 i vedlegg 5).

9.2 Positive effekter for fiskeinteressene.

I periodene med lavlastkjøring om sommeren har Storelva kunnet opprettholde mer vann i ellers tørre perioder i fiskesesongen. Dette har ført til erfaringsvis bedre fiske enn i nærliggende elver, der vannføringen følger naturlige svingninger i vanntilførselen (Tor Ivar Gray, grunneier, pers. medd.).

(...)

11.2 Oppsummering av tiltak

Tabell 11-5 summerer opp de ulike tiltakene med hensyn på slipp av vann, produksjon og kostnader.

Tabell 11-5 Alternativer for slipping av minstevannføring

Lovik kraftverk	Slipping			Årsproduksjon	Kostnad Nåverdi
	Oppvandringsperiode 15. mai – 1. juni	Nedvandringsperiode 1. august – 15. sept.	Resten av året		
	m^3/s	m^3/s	m^3/s	GWh	NOK
Dagens situasjon	0	0	0	4,70	0
Tiltak 1 Omløpsventil	0	0	0	4,70	300 000

Tiltak 2 Utbedring av fosseparti	0,04	0,04	0,04	4,53	975 000
Tiltak 3 Opp- og nedvandring	0,15	0,15	0,04	4,49	3 609 000
Tiltak 4 Undersøkelser	0	0	0	4,70	

11.3 Vurdering og prioritering av tiltak

Sweco Norge AS og Andøy Energi AS vurderer fordeler og ulemper ved de ulike tiltakene ulikt. Revisjonsdokumentet gir derfor en anbefaling fra Sweco Norge AS og en anbefaling fra Andøy Energi AS vedrørende hvilke tiltak som bør inngå i en revidert konsesjon.

11.3.1 Anbefaling fra Sweco Norge AS

Av de fire tiltakene som er utredet, foreslår Sweco Norge AS at tre av tiltakene gjennomføres og hjemles i endrede konsesjonsvilkår og manøvreringsreglement:

Tiltak 1 - Etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftstasjon.

Tiltaket innebærer:

- Utskifting av eksisterende manuell med automatisk ventil med kapasitet 0,5 m³/s
- Herunder inngår, etablering, drifting og vedlikehold av tiltakene.

Tiltak 2 - Reetablering av produktiv strekning for laksefisk.

Tiltaket innebærer:

- Tilrettelegging for lettere oppgangsmuligheter for anadrom fisk i småfossene sentralt i tørrlagt elveløp.
- Slipp av minstevannføring fra Bleksvatnet til tørrlagt elveløp
- Herunder inngår etablering, drifting og vedlikehold av tiltakene

Tiltak 4 - Biologiske og fysiske undersøkelser i vassdraget skal bekostes av regulanten.

Tiltaket innebærer:

- At regulanten kan pålegges å medvirke til finansiering av påkomne biologiske undersøkelser i influensområdet for reguleringen av Lovik kraftverk.

Dersom tiltak 2 ikke blir valgt, bør tiltak 1 uansett velges.

Sweco vurderer kostnadene ved full reetablering av oppgangsmulighet for anadrom fisk (sjørøye, sjørøret og laks) til Bleksvatnet (tiltak 3) som det dyreste alternativet. Det er over 50 år siden mulighetene for oppvandring av anadrom fisk til Bleksvatnet ble stoppet gjennom etableringen av Lovik kraftverk. Det er spesielt reetablering av oppvandring av sjørøye som er

interessant. Selv om det gjennomføres tiltak med slipp av minstevannføring i det gamle elveløpet og tilrettelegges for oppvandring i småfossene sentralt på tørrlagt strekning, samt at det etableres et trappesystem forbi den gamle dammen, vil det høyst sannsynlig ta svært mange år, trolig flere fiskegenerasjoner, før en vil se resultatene gjennom reetablering av sjørøyebestanden. Det eksisterer i dag trolig ingen stedegen sjørøyestamme for elva, og bestanden må eventuelt bygges opp på grunnlag av introdusert rogn/ungel/smolt fra nabovassdrag. Kostnadene til dette er usikre og ikke tatt inn i oversikten foran.

Kostnadene for anleggseier i forbindelse med bygging og produksjonstap er betydelige. Tiltaket anses som lite sannsynlig for å lykkes og er vurdert som uforholdsmessig dyrt i forhold til den nytteverdi det antas å representere. Sweco Norge AS mener derfor at tiltak 3 ikke bør innlemmes i en revidert konsesjon.

11.3.2 Anbefaling fra Andøy Energi AS

Av de fire tiltakene som er utredet, foreslår Andøy Energi AS at ett av tiltakene gjennomføres og hjemles i endrede konsesjonsvilkår og manøvreringsreglement:

Tiltak 1 - Etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftstasjon.

Tiltaket innebærer:

- Utskifting av eksisterende manuell med automatisk ventil med kapasitet 0,5 m³/s
- Herunder inngår, etablering, drifting og vedlikehold av tiltakene.

Andøy Energi vurderer at de resterende tiltakene vil føre til for store kostnader i forhold til inntektene til Lovik kraftverk, og ikke kan forsvares ut fra krav om lønnsomhet og kraftstasjonens størrelse. Dette begrunnes med at når stasjonen er ferdig oppgradert, så har Andøy Energi investert i størrelsesorden 25-30 millioner kroner i anlegget, og har da ca. 1,5 % i netto årlig avkastning. En ytterligere reduksjon i avkastningen, i form av økte investeringer, er ikke regnskapsmessig forsvarlig.”

Behandlingsprosess

Kravet om revisjon av konsesjonsvilkår behandles etter bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven. NVE fattet den 22.09.2009 vedtak om åpning av revisjonssak (se tidligere i denne innstillingen). Revisjonsdokument utarbeidet av AEAS, med faglig bistand fra Sweco Norge AS, ble sendt på høring 18.05.2011. Sweco og AEAS gir i revisjonsdokumentet ulike vurderinger av fordelene og ulempene ved de forskjellige tiltakene. NVE avholdt befarings 15.09.2011.

Høring og distriktsbehandling

Revisjonsdokumentet ble sendt på høring til Andøy kommune, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, andre berørte statlige forvaltningsorganer, reindriftsinteresser og natur- og friluftslivsorganisasjoner. Som ledd i høringsprosessen ble det også kunngjort i avisene Fremover og Harstad Tidende, og lagt ut til offentlig gjennomsyn i Andøy kommune. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i høringsuttalelsene:

Andøy kommune har ikke gitt høringsinnspill.

Fylkesmannen i Nordland (NVE 200902513-12) støtter Swecos anbefaling om å pålegge etablering av automatisk omløpsventil, slipp av minstevannføring og fiskebiologiske undersøkelser (tiltak 1, 2 og 4). Men de mener minstevannføringen må være større, særlig i oppvandringsperioden på høsten, for å lette fiskens oppgang i fosspartiet opp mot dammen. Den bør også være større enn foreslått i resten av året for å sikre overlevelse av smolten. Fylkesmannen mener videre at etablering av fiskepassasje forbi dammen ikke skal pålegges på det nåværende tidspunkt, da effekten av tiltaket er for usikker. Men nye konsesjonsvilkår må gjøre det mulig å pålegge slik fiskepassasje dersom det i framtida blir vurdert som aktuelt. De anbefaler at det utarbeides en biotoptiltaksplan for strekningene oppstrøms og nedstrøms kraftverket, og som bl.a. omfatter utlegging av gytegrus, graving av mindre kulper og utlegging av stein/steingrupper.

Fylkesmannen anbefaler også at finkornete sedimenter som fanges i sedimentasjonskammer i kraftverket ikke blir spylt ut i vassdraget, men deponeres på land av hensyn til gyteområdene nedstrøms kraftverket.

Direktoratet for naturforvaltning, nå Miljødirektoratet (NVE 200902513-15) og **Nordland fylkeskommune** (NVE 200902513-17) er i hovedsak enige med Fylkesmannen. De anbefaler også at endelig størrelse på minstevannføringen og tidsperioden for lokkeflom utsettes til etter arronderingsarbeidet, og etter at gytetiden er bedre kjent. I tillegg mener de at vilkårene bør åpne for at det i framtiden bygges oppvandringsssystem forbi dammen, og peker på at det kan bli nye muligheter for å finansiere dette.

Riksantikvaren (NVE 200902513-16) anfører at kulturminneundersøkelser så vidt de kjenner til ikke ble utført i forbindelse med konsesjonen som ble gitt i 1949. De mener at det i revisjonen skal tas inn vilkår om sektoravgift etter retningslinjer gitt av Klima- og miljødepartementet.

Reindriftsforvaltningen i Troms ble forelagt saken men har ikke avgitt høringsuttalelse.

Kanstadfjord – Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt v/Lars Roger Hansen har i telefonsamtale med NVE 23.08.2011 uttrykt at revisjonen i liten grad vil påvirke reindriften.

Andøy Jeger- og Fiskerforening (NVE 200902513-11) mener vassdraget før utbyggingen var et av de beste vassdragene for sjørøye i Nordland. Dette skyldtes bl.a. forholdsvis stabil vannføring og gode gyte- og oppvekstområder for småfisk i stort sett hele Storelva. Videre har Bleksvatn både dype og grunne områder som ga fine forutsetninger for bestanden av sjørøye. Utbyggingen kuttet forbindelsen opp til Bleksvatn, og vassdraget har ifølge AJFF kun en liten laksestamme i tillegg til en og annen sjørret og sjørøye. Foreningen påpeker at vanlig røye og sjørøye genetisk er samme art, og mener at røya som er i Bleksvatn kan reetablere en sjørøyebestand i vassdraget forholdsvis raskt, hvis det etableres fiskepassasje forbi dammen og slippes noe minstevannføring. For foreningen er dette den viktigste målsettingen med kravet om vilkårsrevisjon.

Konsesjonærens kommentarer til høringsuttalelsene

AEAS har kommentert de innkomne høringsuttalelsene (NVE 200902513-19). De er positive til at det pålegges etablering av automatisk omløpsventil (tiltak 1), til erstatning for den manuelle som er i kraftverket i dag. Men de mener at arrondering av fossepartiet for oppgang av fisk, slipp av minstevannføring og etablering av vandringspassasje forbi dammen vil medføre for stor økonomisk belastning for selskapet. AEAS har ikke kommentert på anbefalingen fra Fylkesmannen i Nordland om at finkornete masser fra sandfanget bør lagres på land i stedet for å spyles ut i vassdraget.

NVEs vurdering av revisjonsdokumentet

Ingen av høringspartene påpeker vesentlige mangler ved revisjonsdokumentet. NVE mener revisjonsdokumentet gir den informasjon som trengs til sakens opplysning.

NVEs vurdering av innkomne krav

Vassdragets betydning for anadrom fisk

Ifølge revisjonskravet fra AJFF er det spesielt vassdragets potensielle betydning for sjørøye som er interessant. I revisjonsdokumentet fremmer Sweco AS samme oppfatning.

I vedtatt vannforvaltningsplan for vannregion Nordland og Jan Mayen for planperioden 2016-2021, se brev fra Klima- og miljødepartementet av 04.07.2016, har vassdrag ikke fått miljømål som vil kunne medføre krafttap. Av Vann-nett framgår at økologisk tilstand er god i Bleksvatn, dårlig i Storelva mellom Bleksvatn og utløpet fra kraftverket, og moderat i Storelva nedstrøms utløpet fra kraftverket. I revisjonsrapporten fra NVE og Miljødirektoratet (rapport 49/2013) havnet reguleringen i kategori 1.2.

Ifølge fangststatistikken i Lakseregisteret er det de siste 20 årene årlig fanget mellom 25 og 100 laks, med maksimum i 2006-2009, stort sett under 20 sjørørret, og kun noen få sjørøye. Det er ikke registrert fangst av sjørøye siden 2008.

Fylkesmannen i Nordland og Miljødirektoratet (NVE 200902513-25, 26 og 27) har gitt noen supplerende opplysninger om vassdragets faktiske og mulige potensielle verdi for anadrom fisk. Ifølge Fylkesmannen kjennetegnes Vesterålen (kommunene Andøy, Sortland, Øksnes, Bø og Hadsel) av mange små men produktive vassdrag, og Storelva regnes som et middels stort vassdrag i denne sammenhengen. Vassdraget har i dag bestander av laks og sjørørret, der laks dominerer, men det er ingen sjørøyebestand. Slik var det også under Fylkesmannens bonitering i 1990 og befaring i 1996 (NVE 200902513-25 og 26).

Fylkesmannen gir også en liste av 34 anadrome vassdrag i Vesterålen basert på gytebestandsmål (GBM) hentet fra Lakseregisteret, se utdrag i tabell 2. Av de 34 vassdragene rangeres Storelva i Lovik som nr. 12 med en GBM på 101 kg hunnlaks. Roksdalsvassdraget (Åelva) på østsiden av Andøya er rangert som nr. 1 med en GBM på 1087 kg hunnlaks, og er det eneste vassdraget på listen som er et nasjonalt laksevassdrag.

Tabell 2: Tabellen gir oversikt over gytebestandsmål (GBM) og vandringsproblemer i anadrome vassdrag i Vesterålen (fra Fylkesmannen, se dok 200902513-27). I tillegg er det satt inn kolonne for registrerte røyebestander (fra Lakseregisteret).

Nr	Vassdragsnavn	Kommune	Vassdr. nr. (Reginenr.)	GBM (kg hunnlaks)	Sjørøye	Vandringsproblemer – årsak
1	Roksdalsvassdraget (Åelva)	Andøy	186.2Z	1087		
2	Buksnesvassdraget	Andøy	178.7Z	573	x	
	.....					
5	Roksøyvassdraget	Sortland	178.62Z	273	x	
6	Alsvågvasdraget	Øksnes	185.1Z	241	x	
	.....					
12	Storelva i Lovik	Andøy	178.74Z	101		Vannkraftutbygging: Tørrelgging av elvestrekning + demning uten oppgangsmulighet
	.....					
16	Gryttingvassdraget	Andøy	185.3Z	56	x	
	.....					
27	Indre Straumfjordvassdr. (Trollvasselva)	Sortland	185.43Z	21	x	
	.....					
33	Blokkenvassdraget	Sortland	178.43Z	10		Fraføring av vann til Djupfjord kraftverk, og til Blokken Skipsverft/ sjørøyelegg.
34	Fiskfjordvassdraget	Sortland	178.42Z	8	x	Vannkraftregulering og vannuttak til sjørøyelegg.

Ifølge Miljøstatus.no er det en del flere anadrome vassdrag i Vesterålen enn de som framkommer i tabell 2, men disse har ikke kommet med fordi det i Lakseregisteret ikke er oppgitt noen GBM. I tillegg til Storelva i Lovik er det kun Blokkenvassdraget (nr. 33) og Fiskfjordvassdraget (nr. 34) som er utnyttet til vannkraftformål.

Kun 6 av vassdragene i tabell 2 har registrerte bestander av sjørøye. Ifølge rapporten «Sjørøyevasdragene i Nord-Norge; 100 eller 400?» fra 2010 (<http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/Publikasjoner-fra-DirNat/DNutredninger/Sjoroyevassdragene-i-Nord-Norge-100-av-400-mulige/>) er det

sjørøyebestander i ytterligere 4 vassdrag i Vesterålen. Men ifølge Lakseregisteret synes ett av disse vassdragene å ha mistet sin sjørøyebestand siden 2010. Dette betyr at det i Vesterålen er 9 vassdrag med gjenværende bestander med sjørøye. Det er forøvrig usikkert hvor mange av vassdragene i Vesterålen som tidligere kan ha hatt sjørøyebestander.

I Norge var det i 2010 sjørøyebestander i rundt 100 vassdrag, spredt fra Bindalen i Nordland til Finnmark. Når en beveger seg nordover øker andelen av anadrome vassdragene som også har sjørøye (14 % i Nordland, 35 % i Troms og 50 % i Finnmark). Det samme gjelder røyas preferanse for en anadrom strategi. Røyebestandene er enten elve- eller innsjøbaserte ut fra hvor gytingen foregår, og andelen elvebaserte bestander øker også når en beveger seg nordover, noe som forklares med de to faktorene vekst og konkurranse/interaksjon med andre laksefisker.

Mange av sjørøyebestandene har vært i tilbakegang de siste 15-20 årene, og det synes fortsatt å være noe usikkerhet knyttet til årsakene til dette, se rapporten «Sjørøya i Nord-Norge – en fallende dronning?» <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2012/780.pdf>. Men i Lakseregisteret oppgis lakselus som en avgjørende årsak til redusert bestandssituasjon i mange av vassdragene.

Antakelsene om at Storelva i Lovik før utbyggingen var et av de beste vassdrag for sjørøye i Nordland bygger ifølge Fylkesmannen på uttalelser fra lokalt hold.

Generelt er det en bekymring for den framtidige overlevelsen for anadrome fiskebestander bl.a. i Norge, og Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på gjenværende bestander av nord-Atlantisk laks, se f.eks. DN-utredning 1-2013 og St.prp. nr. 32 2006-2007. NVE legger videre til grunn at utbyggingen av Storelvavassdraget for rundt 60 år siden medførte at vassdraget mistet mye av sin verdi for sjørøye.

NVE vil imidlertid påpeke at det fortsatt er en rekke vassdrag i Vesterålen, og i landsdelen for øvrig, som har bestander av sjørøye. Samtidig synes det klart at de største utfordringene for bestandene ikke først og fremst skyldes vannkraftutbygging eller andre inngrep i vassdragene, men heller forhold i sjøen som f.eks. lakselus. Videre har den opprinnelige sjørøyebestanden Storelva i Lovik mest sannsynlig ikke eksistert på mange tiår, og bestanden må derfor etableres på nytt. NVE kan ut fra dagens kunnskap ikke se at Storelva i Lovik ville representert en ualminnelig stor verdi for sjørøye selv om det ble tilrettelagt for oppgang opp til Bleksvatn.

Lovik kraftverks betydning for kraftforsyningen

Ifølge AEAS (NVE 200902513-20) produserer Lovik kraftverk ca. 6 % av forbruket i Andøy kommune. De anfører at kraftverket er viktig i perioder med tunglast hvis samtidig hovedlinjen til kommunen faller ut.

NVE har vurdert kraftverkets betydning for kraftforsyningen. Kraftverket har reguleringsmulighet i en region med underskudd både på energi og effekt, og har derfor en viss betydning bl.a. i perioder med utfall i regional- eller distribusjonsnett. NVE mener imidlertid at betydningen også ved nettutfall er begrenset fordi kraftverkets evne til å levere effekt er liten (kun 1,2 MW).

Automatisk omløpsventil (tiltak 1)

Kraftverket har i dag en manuell omløpsventil. Ifølge revisjonsdokumentet planlegges ventilen erstattet med en automatisk omløpsventil dimensjonert i henhold til dagens krav.

NVE mener at utskiftingen av den manuelle omløpsventilen med en automatisk omløpsventil er et viktig tiltak. Dette vil gi større sikkerhet for å unngå uheldige hendelser med stranding av yngel og småfisk, ved utfall i kraftverket. NVE vil anbefale at pålegg om automatisk omløpsventil tas inn i de nye konsesjonsvilkårene, se kapittelet «Merknader til nytt manøvreringsreglement» senere i denne innstillingen.

Tilrettelegging for oppgang i fossepartiet (tiltak 2)

Storelva produserer fisk (laks og sjørret) opp til fossepartiet som starter om lag 200 m oppstrøms utløpet fra kraftstasjonen. Hovedformålet med tiltak 2 er å legge til rette for stabil produksjon av yngel og ungfisk også i fossepartiet opp til dammen i Bleksvatn, som i dagens situasjon bare produserer fisk i enkelte år.

Sweco foreslår å arrondere elveløpet, dvs. flytte på stein og lage småkulper, slik at fisk kan vandre oppover fossepartiet mot dammen ved lavere vannføringer enn det som er mulig i dag. Tilretteleggingen kan utføres med gravemaskin, og er av Sweco kostnadsberegnet til om lag kr 180 000,- (prisnivå 2011).

NVE mener at tiltaket har begrenset nytte uten i forbindelse med etablering av fiskepassasje forbi dammen (tiltak 3) slik at fisk kan komme seg helt opp i Bleksvatn. Fossepartiet har begrenset verdi som gyteområde, og den store verdien av tilrettelegging må være at f.eks. sjørøye kan ta seg helt opp til Bleksvatn og gyte der.

NVE mener forøvrig at tilrettelegging for oppgang av fisk, ved flytting av stein og graving av småkulper osv., ev. kan pålegges i medhold av standardvilkåret om biotopjustering i de foreslåtte vilkårene hvis det i framtiden anses nødvendig. Se kapittelet «Merknader til nye konsesjonsvilkår» senere i denne innstillingen.

Fiskepassasje forbi dammen i Bleksvatn (tiltak 3a)

Ved tilrettelegging i elveløpet (tiltak 2), slipp av minstevannføring (tiltak 3b) og bygging av fiskepassasje forbi dammen antas det i revisjonsdokumentet (se bl.a. s 24) at røyebestanden i Bleksvatn vil kunne reetablere bestanden av sjørøye i vassdraget, men at dette kan ta mange år og trolig flere fiskegenerasjoner.

For at opp- og nedvandring skal kunne foregå ved ulike reguleringshøyder foreslår Sweco etablering av en 2 m bred kanal med innstøpte skillevegger med vertikal slisse på ca. 0,5 m bredde, og der slissenes bunn kan varieres i høyden med bjelker eller plater. Øverst i kanalen vil fisken kunne vandre inn og ut av Bleksvatn via et rør. Røret kan stenges med ventil. Det antas at kanalen vil kunne fungere ved de 3,5 øverste meterne av reguleringen, som totalt er på 4,25 m. Sweco foreslår å etablere vandringskanalen langs vangmuren i dammens overløp. For å unngå at fisk søker seg mot vanninntaket til kraftverket forslår Sweco at det hvert år settes ut en ruse for å fange fisk, og at fisken settes ut i elva på nedsiden av dammen. For at

fiskepassasjen skal fungere må det slippes ekstra vann i opp- og nedgangsperiodene for sjørøya. Sweco legger til grunn slipp av 150 l/s i periodene 15.5 – 1.6 og 1.8 – 15.9.

Fiskepassasje, fangstruse og krafttap pga. minstevannføring er av Sweco kostnadsbergingnet til kr 3 427 000,- (prisnivå 2011). AEAS mener tiltaket vil bli dyrere enn anslått av Sweco, at det blir for dyrt for selskapet, og går derfor imot det.

Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune og Miljødirektoratet mener det ikke skal pålegges bygging av fiskepassasje på det nåværende tidspunkt, og peker på at det er usikkert om tiltaket vil kunne gi den ønskete virkning. Men de mener det i konsesjonsvilkårene bør åpnes for å pålegge slikt tiltak i tilfelle man i framtiden vurderer slike tiltak som aktuelle.

NVE er enig i at det er knyttet usikkerhet til om fiskepassasjen vil gi den ønskete virkning for å reetablere oppgang av anadrome fiskearter. NVE anser også rusefangst og manuell utsetting nedstrøms dammen som en usikker og tungvint måte å sikre nedvandring. I tillegg vil tiltakene pålegge konsesjonæren betydelige kostnader, ikke minst sett i forhold til produksjonen i kraftverket. NVE vil etter en samlet vurdering ikke anbefale pålegg om bygging av fiskepassasje i dagens situasjon.

Slipp av minstevannføring (tiltak 3b)

Fylkesmannen, Miljødirektoratet og fylkeskommunen mener det skal pålegges slipp av minstevannføring for å utvide gyteområdene for anadrom fisk oppover i fossepartiet. Miljødirektoratet og fylkeskommunen mener imidlertid det er usikkert hvilke perioder det ev. skal slippes lokkeflommer, og mener fastsettelsene av slike perioder bør avvente til man vet mer om når gytetidene inntreffer. AEAS går imot pålegg om minstevannføring, og mener dette sammen med påkostningene på kraftverket de siste årene vil gi så liten avkastning at det ikke blir regnskapsmessig forsvarlig.

Ved pålegg om slipp av minstevannføring må det etableres arrangement for slippet. Slikt arrangement er nødvendig selv om det etableres fiskepassasje som Sweco foreslår, fordi vann ikke kan slippes i passasjen ved vannstander ned mot LRV. Kostnadene ved slikt slipparrangement synes ikke å være tatt med i Swecos kostnadsoverslag, se kapittelet «Fiskepassasje forbi dammen» nedenfor.

NVE vil ikke anbefale pålegg om slipp av minstevannføring, da et slikt slipp vil ha liten mening uten i sammenheng med tilrettelegging for oppgang i fossepartiet (tiltak 2) og fiskepassasje forbi dammen (tiltak 3a). Etter NVEs mening er ikke nytten av disse tiltakene stor nok til å forsvare de omfattende kostnadene forbundet med dem.

Fiskebiologiske undersøkelser (tiltak 4)

For å følge bestandsutviklingen og studere effektene av eventuell tiltak i vassdraget foreslår Sweco vilkår om at konsesjonæren kan pålegges fiskebiologiske undersøkelser.

NVE mener at slike undersøkelser kan pålegges etter standardvilkårenes post 8 om naturforvaltning, se kapittelet «Merknader til nye konsesjonsvilkår» senere i denne innstillingen.

Sedimentering av finkornete masser nedstrøms kraftverket

Fylkesmannen i Nordland anfører i sin høringsuttalelse (NVE 200902513-12) at finkornete masser fra «grava foran turbinen» fra tid til annen blir spylt ut i vassdrag, og at dette medfører nedsedimentering som har negativ effekt for fiskebestandene. De mener at massene heller må deponeres på land. I revisjonsdokumentet står det i kapittel 9 at sand og finpartikler vaskes ut av Bleksvatn og medfører nedsedimentering nedstrøms kraftverket.

AEAS v/Are Vangen har opplyst over telefon 21.06.2017 at det ikke er noe sedimentasjonskammer foran turbinene, og at slike eventuelle sedimenter ikke kan stamme fra utspyling fra kraftverket som nevnt av Fylkesmannen.

NVE legger til grunn at det ikke skjer noe utspyling av sand og andre finkornete masser fra kraftverket, og at slike masser eventuelt tilføres på annet vis. Temaet er heller ikke anført i kravet om vilkårsrevisjon, eller fremmet av lokale fiskeinteresser i anledning revisjonssaken. NVE vil påpeke at i den grad dette oppleves som problem så gir post 12 i anbefalte konsesjonsvilkår hjemmel for NVE til å pålegge regulanten tiltak for å unngå sedimentering i vassdraget, og post 17 gir NVE hjemmel til å pålegge undersøkelser for å finne ut omfanget av problemet.

NVEs konklusjon

NVE vil anbefale at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn basert på moderne standardvilkår. NVE vil også anbefale pålegg om å installere automatisk omløpsventil i kraftverket for å unngå stranding av ungfisk ved utfall i kraftverket eller nettet. NVE vil ikke anbefale pålegg om slipp av minstevannføring, tilrettelegging for oppgang i fossepartiet opp mot dammen eller fiskepassasje forbi dammen.

NVE mener at eventuelle fiskebiologiske undersøkelser kan pålegges i medhold av naturforvaltningsvilkåret i de nye konsesjonsvilkår.

Merknader til nye konsesjonsvilkår

Gjeldende konsesjonsvilkår ble gitt ved kgl. res. av 31.03.1949, med endringer ved kgl. res. 14.11.1952 og kgl. res. 18.06.1998. Det foreslås at gjeldende konsesjonsvilkår generelt sett oppdateres i tråd med dagens standardvilkår. Dette betyr at ordlyden i mange av vilkårene endres og suppleres, men også innføring av enkelte nye vilkår, og fjerning av vilkår som ikke lenger anses aktuelle. Vilkårsposter fra de gamle vilkårene som er fjernet i sin helhet er postene 2 og 22 om hjemfall, og postene 6-12 om norske arbeidere, lønnsytelser osv. (se nedenfor under post 5).

Post 1 Konsesjonstid og revisjon (tidligere post 1)

Bestemmelse om vilkårsrevisjon ble tatt inn i någjeldende vilkår ved kgl. res. 18.06.1998, og revisjonstiden ble satt til 50 år. NVE mener at revisjonstiden bør endres fra 50 år til 30 år i tråd med vassdragsreguleringsloven § 10.

Post 2 Konsesjonsavgifter (tidligere post 3)

Økonomiske vilkår omfattes normalt ikke av en vilkårsrevisjon, og konsesjonsavgiftene videreføres derfor med kr 0,10 pr nat.hk. til staten og kr 0,10 pr. nat.hk. til kommunen, i tråd

med vilkårene vedtatt ved kgl. res. 31.03.1949. Satsene er for tiden på henholdsvis kr 1,85 til stat (pr. 01.01.2013) og kr 19,00 til kommunen (pr. 01.01.2014). Oppjustering av årlige konsesjonsavgifter skjer etter de til enhver tid gjeldende regler.

Bestemmelsene om tvangsinn drivelse og forsinkelsesrente foreslås endret i tråd med moderne standardvilkår. Videre foreslås å ta med bestemmelse om at avgiftene avsettes til et kommunalt fond, også i tråd med moderne standardvilkår.

Post 3 Kontroll med betaling av avgift m.v. (tidligere post 4)

Posten beholdes tilnærmet som tidligere post 4, men med mindre endringer. Punktet om at angjeldende bestemmelser kan være fastsatt av Kongen, fjernes i tråd med moderne standardvilkår.

Post 4 Byggefrister m.v. (tidligere post 5)

Det foreslås at fristen for oppstart av byggarbeid utvides fra 2 til 5 år, og at fristen for fullføring etter søknad kan utvides med 5 år. Endringene er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 5 Erstatning til etterlatte

Posten er ny og må ses i sammenheng med bortfall av tidligere poster 6 til 12. Disse postene angikk bruk av norske funksjonærer og arbeidere til anlegg og drift (tidligere post 6), om bruk av norske varer ved bygging og drift (tidligere post 7), om at forsikring skal tegnes i norsk selskap (tidligere post 8), om arbeidernes lønn m.v. (tidligere post 9), om legehjelp for arbeiderne (tidligere post 10), om arbeidernes husrom (tidligere post 11) og om erstatning til vedkommende fattigkommune (tidligere post 12). Postene anses uaktuelle og er ikke del av moderne standardvilkår.

Post 6 Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v. (tidligere post 19 første og andre ledd)

Posten er i hovedinnhold beholdt, men har fått mer moderne språk. Begrensningen i konsesjonærens plikt knyttet til vanskeligheter og utgifter foreslås fjernet fra bestemmelsen, i tråd med moderne standardvilkår.

Post 7 Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v. (tidligere post 14 og post 19 tredje og fjerde ledd)

Myndighet for godkjenning av planer og tilsyn foreslås lagt til NVE, istedenfor til «vedkommende departement». Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Det foreslås videre inntatt bestemmelser om kommunens uttalerett angående anleggsveier, massetak og overskuddsmasser, om plikt for konsesjonær til å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder, om konsesjonærens plikt til opprydding, om at hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til nytte for allmennheten, og at NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring etter denne posten. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 8 Naturforvaltning (tidligere post 13 og 19 første og annet ledd)

Det foreslås innført moderne standardvilkår om naturforvaltning, med bestemmelser om at Miljødirektoratet kan pålegge konsesjonæren å gjennomføre tiltak av hensyn til fisk, plante- og dyreliv, eller friluftsliv, til å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser, til å dekke utgifter til ekstra oppsyn i anleggstiden, og til å dekke utgifter til kontroll og tilsyn etter denne posten.

Bestemmelsen om varsling av Landsforeningen for naturfredning ved ødeleggelse av dyre- og plantearter, naturforekomster og steder med vitenskapelig eller historisk betydning foreslås fjernet da bestemmelsen ikke lenger anses aktuell.

Post 9 Automatisk fredete kulturminner

Det foreslås inntatt bestemmelser om automatisk fredete kulturminner, og herunder krav om innbetaling av engangsbeløp til kulturminnevern i vassdrag (sektoravgift). Det vises til «Retningslinjer for bruk av sektoravgift til kulturminnevern i vassdrag» fastsatt av Miljøvern-departementet 08.06.2010. Opprinnelig reguleringskonsesjon er tidsbegrenset og ble gitt før 1960, og faller slik sett inn under ordningen, jf. punkt 2 i retningslinjene.

Post 10 Forurensning m.v., post 11 Ferdsel m.v., post 12 Terskler m.v., post 16 Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking, post 17 Etterundersøkelser, post 20 Luftovermetning

I tråd med moderne standardvilkår foreslås inntatt bestemmelser om forurensning m.v. (post 10), om ferdsel m.v. (post 11), om terskler m.v. (post 12), om registrering av minstevannføring og krav om skilting og merking (post 16), om etterundersøkelser (post 17) og om luftovermetning (post 20).

Post 13 Rydding av reguleringssonen (tidligere post 13 siste ledd)

Vi foreslår at bestemmelsen blir supplert og konkretisert, og at NVE gis myndighet til å gi pålegg etter bestemmelsen, alt i tråd med moderne standardvilkår.

Post 14 Manøvreringsreglement m.v. (tidligere post 16)

Tidligere bestemmelse om at manøvreringen skal forstås av en norsk statsborger foreslås fjernet da den ikke lenger anses aktuell. Videre foreslås inntatt bestemmelse om at Kongen kan endre manøvreringsreglementet uten rett til erstatning for konsesjonæren, hvis slipping av vann etter reglementet viser seg å ha skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser. Endringene er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 15 Hydrologiske observasjoner, kart m.v. (tidligere post 17)

Post 15 samsvarer i hovedsak med tidligere post 17. Men det foreslås at «NVE» erstatter «departementet» i tråd med moderne standardvilkår.

Post 18 Militære foranstaltninger (tidligere post 15)

Posten samsvarer i hovedsak med tidligere post 15. Men det foreslås at «konsesjonæren» settes inn istedenfor «anleggets eier», og at «reguleringsanleggene» settes inn istedenfor «damanlegget», i tråd med moderne standardvilkår.

Post 19 Konsesjonskraft (tidligere post 18)

Teksten i tidligere post 18 foreslås oppdatert i tråd med moderne standardvilkår.

Post 21 Kontroll med overholdelsen av vilkårene (tidligere post 20 og 21)

Kravet om å stille sikkerhet for et visst beløp til dekning av eventuelt ikke oppfylte forpliktelser ved anleggets drift foreslås bortfalt. Dette er ikke del av moderne standardvilkår.

Det foreslås inntatt bestemmelser om mulighet for tilbaketrekning av konsesjon i tilfelle gjentatte eller fortsatte overtredelser av enkelte vilkårsposter, at NVE kan pålegge tvangsmulkt i tilfelle overtredelse av bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov eller i konsesjonsvilkår, eller at det kan ilegges overtredelsesgebyr, bøter eller fengselsstraff etter vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 22 Tinglysing (tidligere post 23)

Posten foreslås i hovedsak videreført, men med en mer moderne språkdrakt. Bl.a. foreslås at «tinglag» erstattes av «rettskretser» og at «vedkommende departement» erstattes av «Olje- og energidepartementet». Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Merknader til nytt manøvreringsreglement

Post 1

Posten videreføres i hovedsak som tidligere, bortsett fra at henvisningen til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet erstattes med «det offentlige», i tråd med moderne standardvilkår. Videre endres reguleringsgrensene med innmåling av HRV etter NN 2000. I tråd med innmålingen er kotehøydene justert ned med 27 cm i forhold til tidligere angivelser.

Post 2

Bestemmelsen suppleres med bestemmelse om installasjon av automatisk omløpsventil.

Kraftverket har i dag en manuell omløpsventil med kapasitet på anslagsvis 0,070 m³/s. Ifølge revisjonsdokumentet planlegges ventilen erstattet med en automatisk omløpsventil dimensjonert i henhold til dagens krav. Det foreslås en kapasitet på 0,5 m³/s, som vil utgjøre knapt 30 % av slukeevnen i kraftverket. Dette antas å være tilstrekkelig til å dekke mesteparten av elvebunnen og unngå vesentlig tørrfall. Samlete kostnader for etablering av automatisk omløpsventil anslås av Sweco til kr. 300 000,- (prisnivå 2011), men det er tatt forbehold om at det er plass inne i stasjonen.

AEAS har senere (NVE 200902513-20) anført at det vil bli for kostnadskrevenne med en så stor omløpsventil som foreslått i revisjonsdokumentet, bl.a. fordi yttervegg må rives og stasjonsbygget utvides. De antyder at det er tilstrekkelig at den nye ventilen har samme kapasitet som den gamle.

NVE mener at kapasiteten som angitt i revisjonsdokumentet synes rimelig, men at det også må tas hensyn til kostnaden ved etablering av omløpsventilen. Størrelsen på disse kostnadene vil komme tydeligere fram når det foreligger detaljplaner for tiltaket. NVE mener at endelig avgjørelse av størrelsen på omløpsventilen kan skje ved NVEs godkjennelse av slike detaljplaner, der både kostnadene og nytten for ulike størrelser på ventilen kan vurderes. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket reduseres over så lang tid at fisk ikke strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn.

Post 3

Posten videreføres i hovedtrekk som tidligere.

Post 4 (tidligere postene 4, 5 og 6)

Bestemmelsen om at manøvreringen må foretas av en norsk statsborger anses uaktuell og foreslås fjernet. Posten suppleres med bestemmelse om at Kongen kan fastsette endringer i reglementet i tilfelle manøvreringen medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser. Dette er i tråd med moderne standardvilkår."

Forslag til reviderte vilkår for reguleringen av Bleksvatn i Storelva

(Erstatter tidligere vilkår gitt ved kgl. res. 31.03.1949, 14.11.1952 og 18.06.1998)

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 nr 3 første ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler i dem kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter)

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen for eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse betale en årlig avgift til staten på kr 0,10 pr. nat.hk. og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer på kr 0,10 pr. nat.hk. Satsene refererer seg til det som opprinnelig ble fastsatt ved kgl. res. 31.03.1949.

Fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Økingen av vannkraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av NVE.

Plikten til å betale avgiftene inntreer etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kap. 7.

Etter forfall påløper rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret fortrinnsvis anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for fondet skal godkjennes av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 19 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5 år. Fristene kan forlenges av Olje- og energidepartementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller

historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelse ikke kan unngås, skal vedkommende myndighet underrettes i god tid på forhånd.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Bleksvatn og Storelva er slik at de stede egne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,

- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Når reviderte vilkår er fastsatt, skal konsesjonæren innen rimelig frist betale et engangsbeløp på 7000,- (2006-kroner) per GWh magasinkapasitet til kulturminnevern i vassdrag. Det innbetalte beløpet skal dekke utgifter til registreringer, undersøkelser, utgravninger, konservering og sikringstiltak, og omfatter alle automatisk fredede kulturminner innenfor områder som berøres av reguleringen.

Arkeologiske arbeider skal foretas i den tiden magasinene likevel er nedtappet eller når vannstanden

av andre årsaker er lav. Konesjonæren må avtale med kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) i god tid før en nedtapping av magasinene. Konesjonæren skal også varsle kulturminneforvaltningen dersom det av andre årsaker er lav vannstand i magasinene slik at arkeologisk arbeid kan gjennomføres.

Konesjonæren skal ved fysiske tiltak i vann og på land, som for eksempel etablering av terskler og anleggsarbeid m.v. i god tid på forhånd få undersøkt om tiltaket berører automatisk fredete kulturminner etter kulturminneloven §§ 3 og 9.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at tiltaket kan virke inn på automatisk fredete kulturminner, skal melding sendes kulturminneforvaltningen og arbeidet stanses, jf kulturminneloven § 8 andre ledd.

10

(Forurensning m.v.)

Konesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Ferdsel m.v.)

Konesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige vegger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konesjonærens bekostning. Vegger, bruer og kaier som konesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige.

12

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker

sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes.

Dersom ikke annet blir pålagt konesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement m.v.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

15

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentliges interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la opppta i anledning av anleggene, skal sendes Kartverket med opplysning om hvordan målingene er utført

16

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, og løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltene utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

17

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av reguleringens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

18

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften, beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 11 nr 1, jf § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av departementet med grunnlag

i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene - deri innbefattet 6 prosent rente av anleggskapitalen - med tillegg av 20 prosent. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, kan kraften isteden forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje- og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverkene for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

20

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det

likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

21

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter og næringsfond), 4 (Byggefrister m.v.), 14 (Manøvreringsreglement m.v.), 19 (Konsesjonskraft) og 21 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes

tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 12 nr 21.

For overtredelse av de i loven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, eller vilkår satt for konsesjon eller vedtak i medhold av loven, kan NVE treffe vedtak om tvangsmulkt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vassdragsreguleringsloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25.

22

(Tinglysing)

Konsesjonen skal tinglyses i de rettskretser hvor anleggene ligger. Olje- og energidepartementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene kan medføre forpliktelser.

**Forslag
Til**

**Oppdatert manøvreringsreglement
for reguleringen av Bleksvatn i Andøy kommune, Nordland fylke**

(Erstatter tidligere reglement gitt ved kgl. resolusjon 31.03.1949)

1.

Reguleringer

Magasin	Naturlig	Reg.grenser		Oppd. m	Senkn. m	Reg.
	vannst. kote	Øvre kote	Nedre kote			høyde m
Bleksvatn	105,23	108,48	104,23	3,25	1,0	4,25

Høydene refererer seg til Kartverkets høydesystem NN2000. Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene så vidt mulig ikke økes.

Det skal installeres en automatisk omløpsventil i kraftverket.

Alle vannføringsendringer skal skje gradvis.

Forøvrig kan tappingen skje etter kraftverkseiers behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det

forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringsperioden.

4.

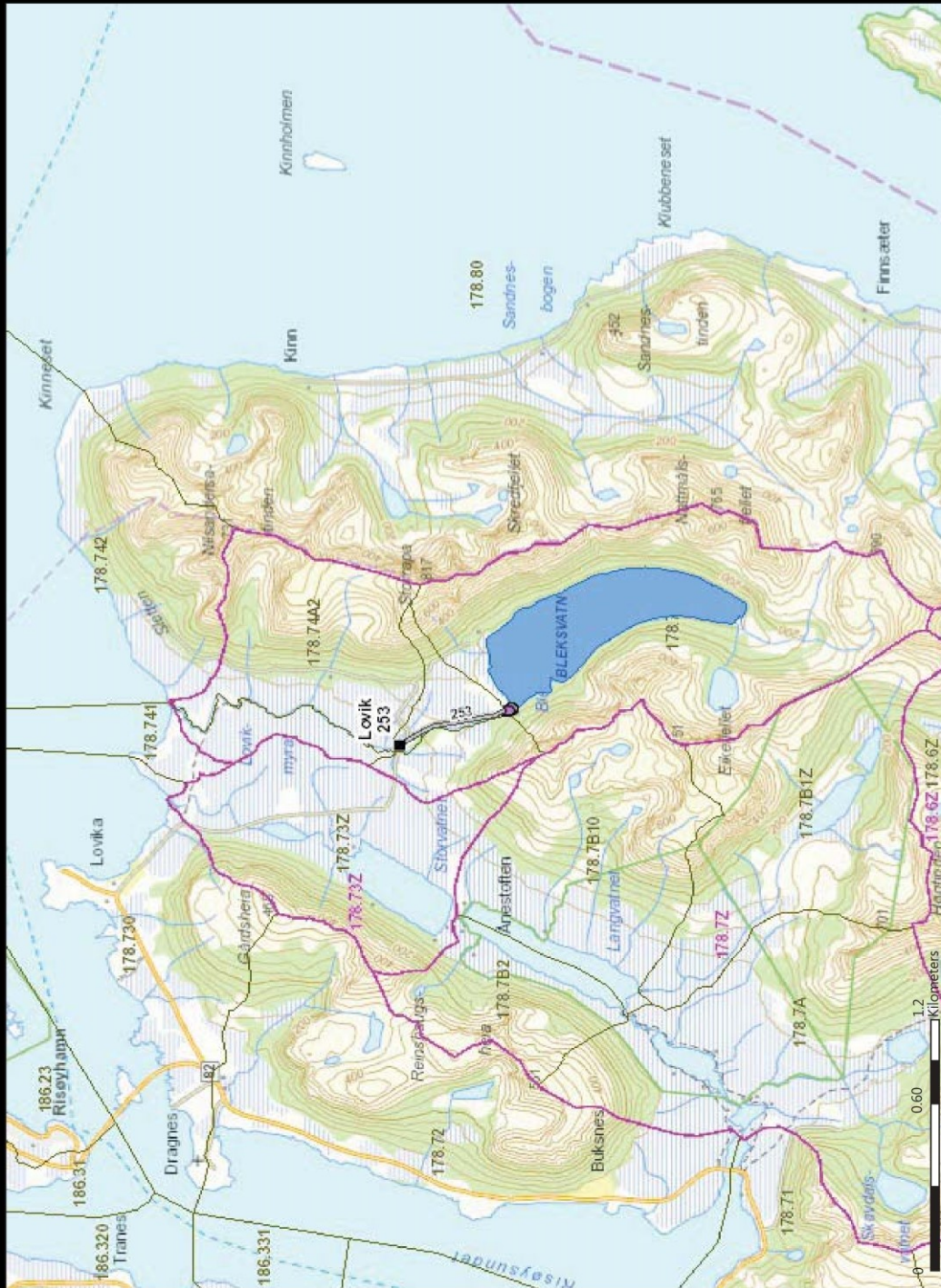
Viser det seg at manøvrering og vannslipping etter dette reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Kartutsnitt fra NVE Atlas

Tegnforklaring

- Vannkraftverk
  - Vannkraftverk > 10 MW
  - Kraftverk med pumpe
  - Pumpe
  - Vannkraftverk < 10 MW
  - Vannkraftverk < 1 MW
- Diam_N250
- Inntakspunkt
- Vannvei
  - Kanal
  - Rangegate
  - Kraftoverføringslinje
- Diam
- Magasin
  - Innsjø oppdemt til annen formål
  - Innsjø oppdemt til kraftproduksjon
  - Reguleringsmagasin til annen formål
  - Reguleringsmagasin til kraftproduksjon
- Needborfelt til hav
- REGINE enhet
- S100_TekniskSituasjon_p
  - Aerovikt
  - Arbeidsområde
  - Bygning
  - Blåte
  - Flyterminal
  - Gravplass
  - Graveløst
  - Graveløst/nytt
  - Helikopterlandingsplass
  - Isfrie
  - Kystnær

Kommentar

III Departementets bemerkninger

1 Innledning og bakgrunn

Storelvavassdraget kalles også Lovikvassdraget. Lovik kraftverk har en maksimal ytelse på 1,2 MW og en årlig produksjon på 4,7 GWh. Kraftverket utnytter et fall på 90 m i Storelva fra Bleksvatn til kote 16,5. Bleksvatn er både regulerings - og inntaksmagasin, og har en reguleringshøyde på 4,25 m. Magasinet har et areal på 3,11 km². Når det gjelder nøkkeltall for øvrig for vassdraget og kraftverket, vises til tabell 1 i innstillingen s 3 – 4.

Som følge av endringen av vassdragsreguleringsloven (vregl.) i 1992, jf. Ot.prp. nr. 50 (1991-92), er det åpnet for at vilkårene i tidligere gitte tidsbegrensede konsesjoner uten fastsatt revisjonstidspunkt, kan revideres 50 år etter konsesjonstidspunktet. Bestemmelsen står i dag i vassdragsreguleringsloven § 8 tredje ledd som følge av endringsloven som trådte i kraft 1. januar 2018. Revisjonsadgangen gir primært muligheter til å sette nye vilkår for å rette opp miljøkader, som er oppstått som følge av reguleringene. Ved revisjon kan også vilkårene generelt bli modernisert og uaktuelle vilkår kan slettes. Rammene for selve konsesjonen, reguleringshøyden inkludert, kan ikke endres ved revisjon. Når en revisjon av vilkårene er foretatt, vil det normalt være 30 år til neste mulighet for revisjon.

2 Krav om revisjon

Kravet om revisjon av konsesjonsvilkårene for Bleksvatn ble fremmet i brev av 28.04.1999 fra AJFF. Revisjonskravet gjelder de nevnte reguleringskonsesjonene til Andøy Energi AS. Kravet om revisjon gjelder i hovedsak etablering av vandringspassasje forbi dammen i Bleksvatn, tilrettelegging for oppgang i fossepartiet opp mot dammen, slipp av minstevannføring og montering av automatisk omløpsventil i kraftstasjonen. AJFF mener at røya som er i Bleksvatn kan reetablere en sjørøyebestand i vassdraget, hvis det etableres fiskepassasje forbi dammen og slippes noe minstevannføring. For AJFF er dette den viktigste målsettingen med kravet om vilkårsrevisjon. Vedlagt revisjonskravet fulgte en rapport med vurdering av oppgangsmulighetene for anadrom fisk opp til Bleksvatn. Rapporten er datert 01.02.1999, og ble utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). I rapporten beskrives tiltak som arrondering i elveleiet med kulper og steinterskler, slipp av minstevannføring og etablering av fiskepassasje forbi dammen.

3 Behandlingen av revisjonsdokumentet

Andøy Energi AS v/Sweco har utarbeidet et revisjonsdokument, som ble sendt på høring 18.05.2011.

Det kom inn høringsuttalelser fra Fylkesmannen i Nordland, Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet), Nordland fylkeskommune, Riksantikvaren og AJFF.

Kanstadfjord – Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt har muntlig opplyst til NVE at distriktet i liten grad vil bli påvirket av revisjonen. Saken har også vært forelagt Andøy kommune og Reindriftsforvaltningen i Troms, som ikke har avgitt uttalelser.

NVE avholdt befarings 15. september 2011.

4 NVEs innstilling

NVE anbefaler at det gis reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Bleksvatn basert på moderne standardvilkår. NVE vil også anbefale at det pålegges etablering av automatisk omløpsventil i Lovik kraftverk. NVE mener at etablering av fiskepassasje forbi dammen blir for krevende både kostnadmessig og driftsmessig, sammenlignet med mulighetene for og verdien av å få reetablert bestanden av sjørøye i vassdraget. NVE vil derfor ikke anbefale dette. NVE vil heller ikke anbefale at det hverken settes vilkår om å tilrettelegge for oppgang i fossepartiet eller vilkår om minstevannføring, da slike tiltak her har liten betydning uten i sammenheng med pålegg om fiskepassasje forbi dammen.

5 Departementets vurdering

5.1 Revisjonsdokumentet

Fylkesmannen i Nordland støtter Swecos anbefaling om å pålegge etablering av automatisk omløpsventil, slipp av minstevannføring og fiskebiologiske undersøkelser (tiltak 1, 2 og 4).

Fylkesmannen uttaler at minstevannføringen bør være større, særlig i oppvandringsperioden om høsten for å lette fiskens oppgang i fossepartiet opp mot dammen. Minstevannføringen bør også være større enn foreslått for resten av året for å sikre at smolten overlever. Fylkesmannen mener videre at etablering av fiskepassasje forbi dammen ikke skal pålegges på det nåværende tidspunkt, da effekten av tiltaket er for usikker. Nye konsesjonsvilkår må imidlertid gjøre det mulig å pålegge slik fiskepassasje, dersom det i framtida blir vurdert som aktuelt. Fylkesmannen anbefaler at det utarbeides en biotopiltaksplan for strekningene oppstrøms og nedstrøms kraftverket, og som bl.a. omfatter utlegging av gytegrus, graving av mindre kulper og utlegging av stein/steingrupper. Fylkesmannen anbefaler også at finkornete sedimenter som fanges i sedimentasjonskammer i kraftverket ikke blir spylt ut i vassdraget, men deponeres på land av hensyn til gyteområdene nedstrøms kraftverket.

Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Nordland fylkeskommune er i hovedsak enige med Fylkesmannen. De anbefaler at endelig størrelse på minstevannføringen og tidsperioden for lokkeflom utsettes til arbeidene med arronderingen er sluttført og tidsperioden for gytingen er bedre kjent. I tillegg tilrås at vilkårene åpner for at det senere bygges et oppvandringsystem forbi dammen, og peker på at det kan oppstå nye muligheter for å finansiere dette.

Riksantikvaren anfører at kulturminneundersøkelser så vidt de kjenner til ikke ble utført i forbindelse med konsesjonen som ble gitt i 1949, og mener at det i revisjonen skal tas inn vilkår om sektoravgift etter retningslinjer gitt av Klima- og miljødepartementet.

Kanstadfjord – Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt uttaler at revisjonen i liten grad vil påvirke reindriften i området.

AJFF hevder at vassdraget før utbyggingen var et av de beste vassdragene for sjørøye i Nordland. Dette skyldtes bl.a. forholdsvis stabil vannføring og gode gyte- og oppvekstområder for småfisk i Storelva. Videre har Bleksvatn både dype og grunne områder som ga gode forutsetninger for

bestanden av sjørøye. Utbyggingen kuttet forbindelsen opp til Bleksvatn, og vassdraget har ifølge AJFF kun igjen en liten laksestamme i tillegg til en og annen sjørret og sjørøye. AJFF påpeker at vanlig røye og sjørøye genetisk er samme art, og hevder at røya i Bleksvatn kan reetablere en sjørøyebestand i vassdraget, hvis det etableres fiskepassasje forbi dammen og slippes noe minstevannføring. For AJFF er dette den viktigste målsettingen med kravet om vilkårsrevisjon.

NVE har merket seg at ingen av høringspartene hevder at det er vesentlige mangler ved revisjonsdokumentet. NVE mener at revisjonsdokumentet gir den informasjonen som trengs til sakens opplysning.

Departementet har ingen bemerkninger til revisjonsdokumentet utover NVEs vurdering.

5.2. Vassdragets betydning for anadrom fisk

Det er spesielt vassdragets potensielle betydning for sjørøye som er relevant i denne saken.

I vedtatt vannforvaltningsplan for vannregion Nordland og Jan Mayen for planperioden 2016-2021, har vassdrag som vil kunne medføre krafttap ikke fått noen miljømål. Ifølge Vann-nett vurderes den økologiske tilstanden som god i Bleksvatn, dårlig i Storelva mellom Bleksvatn og utløpet fra kraftverket og moderat i Storelva nedstrøms utløpet fra kraftverket. I revisjonsrapporten fra NVE og Miljødirektoratet (rapport 49/2013) plasseres reguleringen i kategori 1.2.

Ifølge fangststatistikken i Lakseregisteret er det i vassdraget de siste 20 årene årlig fanget mellom 25 og 100 laks, ca. 20 sjørret og noen få sjørøyer. Det er ifølge NVEs innstilling ikke registrert fangst av sjørøye siden 2008.

Ifølge Fylkesmannen og Miljødirektoratet kjennetegnes Vesterålen (kommunene Andøy, Sortland, Øksnes, Bø og Hadsel) av mange små, men produktive vassdrag. Storelva regnes som et middels stort vassdrag i denne sammenhengen. Vassdraget har i dag bestander av laks og sjørret, der laks dominerer, men har ingen sjørøyebestand.

I Norge var det i 2010 sjørøyebestander i rundt 100 vassdrag, spredt fra Bindal i Nordland til Finnmark. Når en beveger seg nordover øker andelen av anadrome vassdragene som også har sjørøye (14 % i Nordland, 35 % i Troms og 50 % i Finnmark). Det samme gjelder røyas preferanse for en anadrom strategi. Røyebestandene er enten elve- eller innsjøbaserte ut fra hvor gytingen foregår, og andelen elvebaserte bestander øker også når en beveger seg nordover, noe som forklares med de to faktorene vekst og konkurranse/interaksjon med andre laksefisker.

Mange av sjørøyebestandene har vært i tilbakegang de siste 15-20 årene, og det synes fortsatt å være noe usikkerhet knyttet til årsakene til dette. I Lakseregisteret oppgis lakselus som en avgjørende årsak til redusert bestandssituasjon i mange av vassdragene.

Antakelsene om at Storelva i Lovik før utbyggingen var et av de beste vassdrag for sjørøye i Nordland bygger ifølge Fylkesmannen på uttalelser fra lokalt hold.

NVE legger til grunn at utbyggingen av Storelvavassdraget for rundt 60 år siden medførte at vassdraget mistet mye av sin verdi for sjørøye. NVE påpeker at det fortsatt er en rekke vassdrag i

Vesterålen, og i landsdelen for øvrig, som har bestander av sjørøye. Samtidig synes det klart at de største utfordringene for bestandene ikke først og fremst skyldes vannkraftutbygging eller andre inngrep i vassdragene, men heller forhold i sjøen som f.eks. lakselus. Videre har den opprinnelige sjørøyebestanden Storelva i Lovik mest sannsynlig ikke eksistert på mange tiår, og bestanden må derfor i tilfelle etableres på nytt. NVE kan ut fra dagens kunnskap ikke se at Storelva i Lovik ville representert en ualminnelig stor verdi for sjørøye, selv om det ble tilrettelagt for oppgang opp til Bleksvatn.

For øvrig viser departementet til NVEs innstilling s. 9 – 11 hvor temaet er grundig vurdert. Departementet slutter seg til NVEs standpunkt.

5.3 Lavik kraftverks betydning for kraftforsyningen

Departementet mener, i likhet med NVE, at kraftverkets betydning ved nettutfall er begrenset, fordi kraftverkets kapasitet til å levere effekt er relativt beskjeden. For øvrig vises til omtalen av temaet i innstillingen s. 11.

5.4 Vurdering av innkomne krav

5.4.1 Automatisk omløpsventil (krav nr. 1)

Kraftverket har i dag en manuell omløpsventil. Ifølge revisjonsdokumentet planlegger konsesjonæren å erstatte denne med en automatisk omløpsventil dimensjonert etter dagens krav.

NVE mener at utskiftingen av den manuelle omløpsventilen med en automatisk omløpsventil er et viktig tiltak. NVE anbefaler at pålegget om automatisk omløpsventil tas inn i de nye konsesjonsvilkårene, se kapittelet «Merknader til nytt manøvreringsreglement» i innstillingen.

Departementet slutter seg til NVEs anbefaling om å skifte ut den manuelle omløpsventilen med en automatisk omløpsventil. Dette vil i vesentlig grad forhindre stranding av yngel og småfisk i tilfelle kraftverket skulle falle ut.

5.4.2 Oppgangsmuligheter for anadrom fisk i fossepartiet (krav nr. 2)

Storelva produserer laks og sjørøret opp til fossestrekningen, som starter om lag 200 m oppstrøms utløpet fra kraftstasjonen. Hovedformålet med tiltaket er å legge til rette for stabil produksjon av yngel og ungfisk også på fossestrekningen til inntaks- og reguleringsdammen i Bleksvatn, hvor det i dag produseres fisk i enkelte år.

Sweco foreslår å flytte på stein og lage småkulper i elveløpet, slik at fisk kan vandre oppover fossepartiet mot dammen ved lavere vannføringer enn det som er mulig i dag. Tilretteleggingen er av Sweco kostnadsberegnet til om lag kr 180 000,- (prisnivå 2011).

NVE mener at tiltaket har begrenset nytte uten i forbindelse med etablering av fiskepassasje forbi dammen (tiltak 3a), slik at fisk kan vandre opp til Bleksvatn. Fossepartiet har begrenset verdi som gyteområde, og den store verdien av tilrettelegging må ifølge NVE være at f.eks. sjørøye kan ta seg helt opp til Bleksvatn og gyte der.

NVE mener forøvrig at tilrettelegging for oppgang av fisk, ved flytting av stein og etablering av småkulper i fremtiden kan pålegges i medhold av standardvilkåret om biotopjustering i de foreslåtte vilkårene om Terskler mv.

Departementet vil, i likhet med NVE, ikke anbefale at konsesjonæren pålegges et slikt tiltak, fordi tiltaket antas å ha liten mening uten i sammenheng med et pålegg om fiskepassasje forbi dammen slik at fisken kan vandre opp til Bleksvatn.

5.4.3 Fiskepassasje forbi dammen i Bleksvatn (krav nr. 3a)

Ved tilrettelegging i elveløpet (tiltak 2), slipp av minstevannføring (tiltak 3b) og bygging av fiskepassasje forbi dammen, antas det i revisjonsdokumentet at røyebestanden i Bleksvatn vil kunne reetablere bestanden av sjørøye i vassdraget, men at dette kan ta mange år og trolig flere fiskegenerasjoner.

For at opp- og nedvandring skal kunne foregå ved ulike reguleringshøyder, foreslår Sweco etablering av en kanal der fisken kan vandre inn og ut av Bleksvatn via et rør. Sweco foreslår å etablere vandringskanalen langs vangmuren i dammens overløp. For å unngå at fisk søker seg mot vanninntaket til kraftverket, foreslår Sweco at det hvert år settes ut en ruse for å fange fisk, og at fisken settes ut i elva på nedsiden av dammen. For at fiskepassasjen skal fungere må det slippes ekstra vann i opp- og nedgangsperiodene for sjørøya. Fiskepassasje, fangstruse og krafttap pga. minstevannføring er av Sweco kostnadsberegnet til kr 3 427 000,- (prinsnivå 2011).

AEAS mener tiltaket vil bli dyrere enn anslått av Sweco, og at tiltaket vil bli for dyrt sett hen til konsesjonærens avkastning av kraftverket. AEAS går derfor imot forslaget.

Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune og Miljødirektoratet mener det ikke skal pålegges bygging av fiskepassasje på det nåværende tidspunkt, og peker på at det er usikkert om tiltaket vil kunne gi den ønskede virkning. De anbefaler imidlertid at det i konsesjonsvilkårene åpnes for å kunne fastsette slike pålegg senere.

NVE er enig i at det er knyttet usikkerhet til om fiskepassasjen vil gi den ønskede virkning for å reetablere oppgang av anadrome fiskearter. NVE anser også rusefangst og manuell utsetting nedstrøms dammen som en usikker og tungvint måte å sikre nedvandring. I tillegg vil tiltakene pålegge konsesjonæren betydelige kostnader, ikke minst sett i forhold til produksjonen i kraftverket. NVE vil etter en samlet vurdering ikke anbefale pålegg om bygging av fiskepassasje i dagens situasjon.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering av spørsmålet.

5.4.4 Slipp av minstevannføring (krav nr. 3b)

Fylkesmannen, Miljødirektoratet og fylkeskommunen mener det skal pålegges slipp av minstevannføring for å utvide gyteområdene for anadrom fisk oppover i fossepartiet. Miljødirektoratet og fylkeskommunen hevder det er usikkert hvilke perioder det eventuelt skal slippes lokkeflommer, og mener fastsettelsene av slike perioder bør avvente til man vet mer om når gytetidene inntreffer.

AEAS går imot pålegg om minstevannføring, og mener dette sammen med påkostningene på kraftverket de siste årene vil gi så liten avkastning at det ikke blir regnskapsmessig forsvarlig.

Ved pålegg om slipp av minstevannføring må det ifølge NVE etableres et arrangement for slippet. Et slikt arrangement er nødvendig selv om det etableres fiskepassasje som Sweco foreslår, fordi vann ikke kan slippes i passasjen ved vannstander ned mot LRV. Kostnadene ved slikt slipparrangement synes ikke å være tatt med i Swecos kostnadsoverslag, se kapittelet «Fiskepassasje forbi dammen» ovenfor.

NVE anbefaler ikke pålegg om slipp av minstevannføring, da et slikt slipp vil ha liten mening uten i sammenheng med tilrettelegging for oppgang i fossepartiet (tiltak 2) og fiskepassasje forbi dammen (tiltak 3a). Etter NVEs mening er ikke nytten av disse tiltakene stor nok til å forsvare de omfattende kostnadene forbundet med dem.

Departementet er enig med NVE i at pålegg om minstevannføring vil ha begrenset nytte uten i sammenheng med vilkår om fiskepassasje forbi dammen og tilrettelegging for oppgang av fisk på fossestrekningen. Departementet slutter seg derfor til NVEs standpunkt om å frarå pålegg om minstevannføring.

5.4.5 Fiskebiologiske undersøkelser (krav nr. 4)

For å følge bestandsutviklingen og studere effektene av eventuell tiltak i vassdraget forslår Sweco vilkår om at konsesjonæren kan pålegges fiskebiologiske undersøkelser.

NVE mener at slike undersøkelser kan pålegges etter standardvilkåret om naturforvaltning, se kapittelet «Merknader til nye konsesjonsvilkår» i innstillingen.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt.

5.4.6 Sedimentering av finkornete masser nedstrøms kraftverket

Fylkesmannen i Nordland anfører i høringsuttalelsen at finkornete masser nedstrøms turbinen fra tid til annen blir spylt ut i vassdrag, og at dette medfører nedsedimentering som har negativ effekt for fiskebestandene. Fylkesmannen mener at massene heller må deponeres på land. Det fremgår av revisjonsdokumentet at sand og finpartikler vaskes ut av Bleksvatn, og medfører nedsedimentering nedstrøms kraftverket.

AEAS har opplyst at det ikke er noe sedimentasjonskammer foran turbinene, og at slike eventuelle sedimentter ikke kan stamme fra utspyling fra kraftverket som nevnt av Fylkesmannen.

NVE legger til grunn at det ikke skjer noe utspyling av sand og andre finkornete masser fra kraftverket, og at slike masser eventuelt tilføres på annet vis. Temaet er heller ikke anført i kravet om vilkårsrevisjon, eller fremmet av lokale fiskeinteresser i anledning revisjonssaken. NVE vil påpeke at i den grad dette oppleves som et problem gir post 10 i forslaget til konsesjonsvilkår hjemmel for NVE til å pålegge regulanten tiltak for å unngå sedimentering i vassdraget. Post 15 gir NVE hjemmel til å pålegge undersøkelser for å avdekke omfanget av dette problemet.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt og viser til vilkårenes post 10 og 15.

6. Departementets konklusjon

Departementet slutter seg på denne bakgrunn til NVEs anbefaling om at det innføres standardvilkår etter vassdragsreguleringsloven for revidert konsesjon. Vilråene vil gi myndighetene hjemmel til å pålegge nødvendige relevante avbøtende tiltak.

7. Merknader til nye konsesjonsvilkår

NVEs innstilling med forslag til reviderte vilkår er avgitt før lovendringen i vassdragsreguleringsloven som trådte i kraft 1. januar 2018.

NVE har den 6. april d.å. oversendt et oppdatert forslag til reviderte vilkår, som er harmonisert med nevnte lovendring.

Konsesjonstid og revisjon, jf. post 1

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Vilråene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år.

Konsesjonsavgifter, jf. post 2

Økonomiske vilkår omfattes normalt ikke av en vilråsrevisjon, og konsesjonsavgiftene videreføres derfor med kr 0,10 pr nat.hk. til staten og kr 0,10 pr. nat.hk. til kommunen, i tråd med vilråene vedtatt ved kgl. res. 31.03.1949. Satsene er for tiden på henholdsvis kr 1,85 til stat (pr. 01.01.2013) og kr 19,00 til kommunen (pr. 01.01.2014). Satsen for konsesjonsavgifter skal justeres hvert 5. år, jf. forskrift 12. april 1987 nr. 945 om justering av konsesjonsavgifter, årlige erstatninger og fond mv.

Konsesjonskraft, jf. post 3

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny vurdering etter 20 år.

Kontroll med betaling av avgift mv., jf. post 4

Nærmere bestemmelse om betaling av avgift etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket samt avgivelse av kraft, jf. post 3 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

Byggefrister mv., jf. post 5

Fristen for oppstart av byggearbeid er 5 år fra konsesjonens dato, og skal fullføres innen ytterligere 5 år. Fristene kan forlenges av NVE.

Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv., jf. post 7

Myndighet for godkjenning av planer og tilsyn er delegert til NVE. Kommunen har anledning til å uttale seg om planene for anleggsveier, massetak og overskuddsmasser. Konsesjonæren har plikt til å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt etter denne post. Konsesjonæren plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til nytte for

allmennheten, dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Naturforvaltning, jf. post 8

NVE har foreslått standardvilkår for naturforvaltning. Olje- og energidepartementet slutter seg til dette. Pålegg i medhold av denne bestemmelsen må være knyttet til skader forårsaket av utbyggingen, og kostnadene ved pålegget må stå i rimelig forhold til tiltakets skadevirkninger og til nytten ved pålegget.

Bestemmelsen om varsling av Landsforeningen for naturfredning ved ødeleggelser av dyre- og plantearter, naturforekomster og steder med vitenskapelig eller historisk betydning foreslås fjernet da bestemmelsen ikke lenger anses aktuell.

Automatisk fredede kulturminner, jf. post 9

Det foreslås å innføre standardvilkår om automatisk fredede kulturminner, herunder krav om innbetaling av engangsbeløp til kulturminnevern i vassdrag (sektoravgift). Det vises her til «Retningslinjer for bruk av sektoravgift til kulturminnevern i vassdrag» fastsatt av Miljøverndepartementet (i dag KLD) 08.06.2010. Opprinnelig reguleringskonsesjon var tidsbegrenset til 50 år og ble i 1998 omgjort til tidsubegrenset konsesjon. Opprinnelig konsesjon ble gitt før 1960, og faller slik sett inn under ordningen, jf. punkt 2 i retningslinjene.

Forurensning, Veier, ferdsel mv., Terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring, Registrering av minstevannføring, vannstand i reguleringsmagasin, krav om skilting og merking, Etterundersøkelser, Luftovermetning, jf. postene 10, 11, 12, 16, 17 og 19

I tråd med moderne standardvilkår foreslås inntatt bestemmelser om Forurensning (post 10), Veier, ferdsel mv. (post 11), Terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring (post 12), Registrering av minstevannføring, vannstand i reguleringsmagasin, krav om skilting og merking (post 16), Etterundersøkelser (post 17) og Luftovermetning (post 19).

Rydding av reguleringssonen, jf. post 13

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i posten er tillagt NVE.

Manøvreringsreglement mv., jf. post 14

Tidligere bestemmelse om at manøvreringen skal forestås av en norsk statsborger foreslås fjernet da den ikke lenger anses aktuell. Videre foreslås inntatt bestemmelse om at Kongen kan endre manøvreringsreglementet uten rett til erstatning for konsesjonæren, hvis slipping av vann etter reglementet viser seg å ha skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser. Endringene er i tråd med moderne standardvilkår.

Hydrologiske observasjoner., jf. post 15

Post 13 samsvarer i hovedsak med tidligere post 17. Myndighet etter bestemmelsen er tillagt NVE.

Militære foranstaltninger, jf. post 18

Posten samsvarer i hovedsak med tidligere post 15. Men det foreslås at «konesjonæren» settes inn istedenfor «anleggets eier», og at «reguleringsanleggene» settes inn istedenfor «damanlegget», i tråd med moderne standardvilkår.

Kontroll og sanksjoner, jf. post 20

Kravet om å stille sikkerhet for et visst beløp til dekning av eventuelt ikke oppfylte forpliktelser ved anleggets drift foreslås bortfalt. Dette er ikke del av moderne standardvilkår.

Det foreslås inntatt bestemmelser om mulighet for tilbaketrekning av konsesjon i tilfelle gjentatte eller fortsatte overtredelser av enkelte vilkårsposter, at NVE kan pålegge tvangsmulkt i tilfelle overtredelse av bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov eller i konsesjonsvilkår, eller at det kan ilegges overtredelsesgebyr, bøter eller fengselsstraff etter vassdragsreguleringsloven §§ 31-36. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Tinglysing, jf. post 21

All tinglysing foretas sentralt av Statens Kartverk, og ikke lenger av de ulike rettskretser.

Merknader til nytt manøvreringsreglement

Post 1

Posten videreføres i hovedsak som tidligere, bortsett fra at henvisningen til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet erstattes med «det offentlige», i tråd med moderne standardvilkår. Videre endres reguleringsgrensene med innmåling av HRV etter NN 2000. I tråd med innmålingen er kotehøydene justert ned med 27 cm i forhold til tidligere angivelser.

Post 2

Bestemmelsen suppleres med bestemmelse om installasjon av automatisk omløpsventil. Kraftverket har i dag en manuell omløpsventil med kapasitet på anslagsvis 0,070 m³/s. Ifølge revisjonsdokumentet planlegges ventilen erstattet med en automatisk omløpsventil dimensjonert i henhold til dagens krav.

NVE mener at endelig avgjørelse av størrelsen på omløpsventilen kan skje ved NVEs godkjenning av detaljplanene, der både kostnadene og nytten for ulike størrelser på ventilen kan vurderes. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket reduseres over så lang tid at fisk ikke strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt.

Post 3

Posten videreføres i hovedtrekk som tidligere.

Post 4

Bestemmelsen om at manøvreringen må foretas av en norsk statsborger anses uaktuell og foreslås fjernet. Posten suppleres med bestemmelse om at det kan fastsettes endringer i reglementet i tilfelle manøvreringen medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser. Dette er i tråd med moderne standardvilkår. Post 4 er for øvrig endret som følge endringene i vassdragsreguleringsloven som trådte i kraft 1.1.2018.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r:

Reviderte vilkår for tillatelse meddelt Andøy Energi AS for regulering av Bleksvatn i Storelva fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.

Vedlegg 1—Spesifikasjon av tillatelsene

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven 21. juni 2017 nr. 101 § 8 fastsettes reviderte vilkår for tillatelse til Andøy Energi AS for regulering av Bleksvatn i Storelva i Andøy kommune, jf. Vedlegg 2.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Bleksvatn, jf. Vedlegg 3.

Vedlegg 2

Reviderte vilkår for regulering av Bleksvatn i Storelva, Andøy kommune, Nordland

(Fastsatt ved kgl. res. 20.09.2019. Erstatte tidligere vilkår gitt ved kgl. res. 31.03.1949, 14.11.1952 og 18.06.1998)

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 8 første ledd.

Anleggene må ikke nedlegges uten Kongens eller Stortingets samtykke, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 annet ledd.

Reguleringskonsesjonen, reguleringsanleggene eller andeler i reguleringsanleggene kan bare overdras i forbindelse med samtidig overdragelse av vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget. Det samme gjelder ved andre disposisjoner over konsesjonen, anleggene eller andeler i anleggene, herunder pantsettelse, arrest eller utlegg.

2

(Konsesjonsavgifter)

Det skal betales en årlig avgift til staten på kr 0,10 pr. nat.hk. og de kommuner og fylkeskommuner som Kongen bestemmer på kr 0,10 pr. nat.hk. Satsene refererer seg til det som opprinnelig ble fastsatt ved kgl.res. 31.03.1949.

Avgiften til fylkeskommunene og kommunene, fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av NVE. Skjer det endringer i reguleringer, overføringer, kommunegrenser eller annet som i vesentlig grad kan påvirke delingsresultatet, kan ny fordeling foretas. Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Fondets midler skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet.

Satsen for konsesjonsavgifter skal justeres hvert 5. år i tråd med gjeldende regler.

Betales ikke avgiften til forfallstid, betales rente som fastsatt i medhold av forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg.

Avgiften beregnes etter den økning av vassdragets lavvannføring som reguleringen antas å medføre utover den vannføringen som har vært påregnelig år om annet 350 dager i året. Ved beregningen legges det til grunn at magasinet utnyttes slik at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Avgjørelsen om beregning av avgiften treffes av NVE.

Avgiften skal betales av de enkelte vannfalls- eller brukseiere som utnytter den regulerte vannføringen. Plikten til å betale avgiftene inntreer etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk.

3

(Konsesjonskraft)

Det skal avstås til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 prosent av den for hvert vannfall innvunne økning av vannkraften beregnet etter reglene i § 14 annet ledd, jf. § 3 fjerde ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning. Avgitt kraft kan kommunen nytte etter eget skjønn.

Det kan bestemmes at det i tillegg skal avstås inntil 5 prosent av kraften til staten beregnet som i første ledd. Staten rår fritt over tildelt kraft.

Plikten til å avstå kraft påhviler de enkelte vannfalls- eller brukseiere. Plikten til å avstå kraft inntreter etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi. Kraft tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med brukstid ned til 5.000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger betales av den som tar ut kraften.

De enkelte vannfalls- eller brukseiere har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes force majeure, må ikke skje uten departementets samtykke. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene - deri innbefattet 6 prosent rente av anleggskapitalen - med tillegg av 20 prosent. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, kan kraften isteden forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny vurdering etter 20 år.

4

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 3 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

5

(Byggefrister)

Arbeidet med det konsesjonsgitte tiltaket må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonen ble gitt og fullføres innen ytterligere 5 år. Fristene kan forlenges av NVE. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av ekstraordinære forhold (force majeure) har vært umulig å utnytte.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner mv., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.)

Konsesjonæren plikter å legge fram detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for anleggene. Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Bleksvatn og Storelva er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

V

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

VI

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VII

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Når reviderte vilkår er fastsatt, skal konsesjonæren innen rimelig frist betale et engangsbeløp på 7000,- (2006-kroner) per GWh magasin kapasitet til kulturminnevern i vassdrag. Det innbetalte beløpet skal dekke utgifter til registreringer, undersøkelser, utgravinger, konservering og sikringstiltak, og omfatter alle automatisk fredede kulturminner innenfor områder som berøres av reguleringen.

Arkeologiske arbeider skal foretas i den tiden magasinene likevel er nedtappet eller når vannstanden av andre årsaker er lav. Konsesjonæren må avtale med kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) i god tid før en nedtapping av magasinene. Konsesjonæren skal også varsle kulturminneforvaltningen dersom det av andre årsaker er lav vannstand i magasinene slik at arkeologisk arbeid kan gjennomføres.

Konsesjonæren skal ved fysiske tiltak i vann og på land, som for eksempel etablering av terskler og anleggsarbeid m.v. i god tid på forhånd få undersøkt om tiltaket berører automatisk fredete kulturminner etter kulturminneloven §§ 3 og 9.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at tiltaket kan virke inn på automatisk fredete kulturminner, skal melding sendes kulturminneforvaltningen og arbeidet stanses, jf. kulturminneloven § 8 andre ledd.

10

(Forurensning)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- a. å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med anlegget er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- b. å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Veier, ferdsel mv.)

Konsesjonæren plikter helt eller delvis å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter antas å bli særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmenheten, med mindre NVE vedtar noe annet.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignelige.

12

(Terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger mv. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Pålegg etter dette vilkåret vil bygge på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegg, samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold, er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes.

Dersom ikke annet blir pålagt konsesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement)

Det er fastsatt et manøvreringsreglement som setter grenser for vannstand og vannslipping, med bestemmelser om kontroll og hvordan tapping av magasin skal skje.

15

(Hydrologiske observasjoner)

Konsesjonæren skal etter vedtak fra NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser, og gjøre materialet tilgjengelig for allmenheten.

16

(Registrering av minstevannføring, vannstand i reguleringsmagasin, krav om skilting og merking)
Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring. Løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltenes utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

17

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

18

(Militære foranstaltninger)

Ved damanlegget kan det treffes militære foranstaltninger for sprenging i krigstilfelle, uten at eieren har krav på erstatning for de ulemper eller rådighetsbegrensninger dette medfører. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den innskrenkning eller benyttelse av anleggene som er nødvendig og den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

20

(Kontroll og sanksjoner)

Konsesjonæren må tåle den kontroll med overholdelsen av de fastsatte vilkår eller pålegg gitt i medhold av vilkårene som NVE finner nødvendig. Utgifter med kontrollen kan kreves dekket av konsesjonæren.

NVE kan kreve at konsesjonæren skal rette forhold som er i strid med loven eller vedtak fattet i medhold av loven.

NVE kan treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at en plikt som følger av loven eller vedtak i medhold av loven, blir oppfylt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbetrag. Tvangsmulkten tilfaller statskassen.

Departementet kan fatte vedtak om at konsesjonen trekkes tilbake ved gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 3 (Konsesjonskraft), 5 (Byggefrister), 14 (Manøvreringsreglement) og 20 (Kontroll og sanksjoner).

Ved gjentatte eller fortsatte overtredelser av spesielle konsesjonsbetingelser for de enkelte deltagere i reguleringen, mister vedkommende vannfalls- eller brukseiers retten til å bruke driftsvannet som er innvunnet ved reguleringen.

NVE kan ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av vassdragsreguleringsloven.

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt overskrider konsesjonen eller overtrer konsesjonsvilkår eller pålegg fastsatt med hjemmel i vassdragsreguleringsloven.

21

(Tinglysing)

Konsesjonen med tilknyttede vilkår skal tinglyses etter tinglysingsloven.

Departementet kan ved enkeltvedtak bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som en heftelse på eiendommer hvor konsesjonen kan medføre en forpliktelse.

Vedlegg 3

Manøvreringsreglement for reguleringen av Bleksvatn i Storelva Lovik i Andøy kommune, Nordland fylke

(Fastsatt ved kgl. res. 20.09.2019. Erstatte tidligere reglement gitt ved kgl. res. 31.03.1949)

1.

Reguleringer

Magasin	Naturlig	Reg.grenser		Oppd. m	Senkn. m	Reg. høyde m
	vannst. kote	Øvre kote	Nedre kote			
Bleksvatn	105,23	108,48	104,23	3,25	1,0	4,25

Høydene refererer seg til Kartverkets høydesystem NN2000. Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene så vidt mulig ikke økes.

Det skal installeres en automatisk omløpsventil i kraftverket.

Alle vannføringsendringer skal skje gradvis. Forøvrig kan tappingen skje etter kraftverkseiers behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringstiden.

4.

Viser det seg at vilkår om vannslipp og vannstandsendringer medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan det gjøres nødvendige endringer i reglementet. Dette kan skje uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.